УДК 811.111'42

БРОСЛАВСЬКА Л. Я.
(Харківська гуманітарно-педагогічна академія)

МЕТАФОРИЧНІ ЗАСОБИ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУ WAR / ВІЙНА В ІДІОДИСКУРСІ Е. ҐЕМІНГВЕЯ

Стаття присвячена дослідженню низки концептуальних метафор, які номінують WAR / ВІЙНА в ідіодіскурсі Е. Ґемінгвея. Концепт виступає як референтом, так і корелятом метафор та демонструє достатньо високий показник метафоричної дифузності. Простежується зв'язок референта та корелята WAR / ВІЙНА, що підтверджується тематичною схожістю доменів-джерела та доменів-цілі.

Ключові слова: концепт, домен, референт, корелят, концептуальна метафора, ідіодискурс.

Брославська Л. Я. Метафорические средства вербализации концепта WAR / ВОЙНА в идиодискурсе Э. Хемингуэя. Статья посвящена исследованию ряда концептуальных метафор, которые номинируют WAR / ВОЙНА в идиодискурсе Э. Хемингуэя. Концепт выступает как референтом, так и коррелятом метафор и демонстрирует достаточно высокий показатель метафорической диффузности. Прослеживается связь референта и коррелята WAR / ВОЙНА, что подтверждается тематической схожестью доменов-источника и доменов-цели.

Ключевые слова: концепт, домен, референт, коррелят, концептуальная метафора, идиодискурс.

Broslavskaya L. Ya. Metaphorical means of verbalization of the concept WAR in E. Hemingway's idiodiscourse. The article focuses on a number of conceptual metaphors which verbalize WAR in E. Hemingway's idiodiscourse. The concept serves as both a referent and a correlate of metaphors and demonstrates quite a high rate of metaphorical diffuseness. Connection between the referent and the correlate WAR can be observed. This point is evidenced by thematic similarity of the source domains and the target domains.

Key words: concept, domain, source, target, conceptual metaphor, idiodiscourse.

Вербальне вираження людиною її світосприйняття постійно трансформується й оновлюється за рахунок об'єднання наявних уявлень про предмети та досвіду, сумісного з ними.

Об'єктом нашої розвідки є концепт WAR / ВІЙНА як один із ключових концептів в ідіодискурсі Е. Ґемінгвея.

Предметом дослідження є засоби метафоричних номінацій концепту WAR / ВІЙНА в ідіодискурсі письменника.

Мета розвідки полягає у виявленні та дослідженні метафоричних засобів вербалізації концепту WAR / ВІЙНА в ідіодискурсі Е. Ґемінгвея.

Концепт розуміємо як "ментальне утворення, що є усвідомленим типізованим фрагментом досвіду, який зберігається у пам'яті людини" [Карасик 2007. с. 27]. У певному контексті в індивідуальній свідомості концепт заміщує значення слова [Лихачев 1997, с. 281], є особистісним осмисленням, суб'єктивною інтерпретацією об'єктивного значення та поняття як змістового мінімуму значення [Карасик 2007. с. 25].

Концепт є "когнітивно-оцінним феноменом, що відбиває етноспецифічне сприйняття фрагменту позамовного світу" [Приходько 2008, с. 55]. Вербалізація концепту може здійснюватися у різний спосіб: "концепт може дорівнювати слову у випадках прямої номінації або концепт може бути названий через свої ознаки при непрямій номінації" [Шевченко 2006. с. 194]. Концепти є невід'ємною ментальною складовою дискурсу, їх вважають "когнітивним стандартом в організації дискурсів, текстів і жанрів, основою лінгвокогнітивного моделювання соціодискурсивних просторів" [Приходько 2013, с. 195]. У повній мірі концепт розкривається у дискурсі, де можна дослідити його вербальну реалізацію. "За своєю суттю концепти характеризують буття у всій його повноті, від повсякденного стану до виходу на змістовно життєві орієнтири поведінки. <…> До концепту можна піднятися дискурсивно (через міркування, поняття) і недискурсивно (через образ, символ, участь у діяльності осмислення, переживання емоційного стану)" [Карасик 2007, с. 27].

Концепт WAR / ВІЙНА можна досліджувати як окремий феномен, його реалізацію у дискурсах, у тому числі, і в ідіодискурсі. Автор твору конструює дискурс, в якому описуються реальний та бажаний (нехай і не завжди досяжний), нереальний стан справ

[Демьянков 2002]. За цих умов концепт розкривається як суб'єктивно узагальнені уявлення про світ людини на основі наявного досвіду, омовлюється як прямо, так і метафорично.

У цій роботі ми розглядаємо вербалізацію концепту WAR / ВІЙНА через метафоричні засоби мови. Метафора проявляється на всіх рівнях спілкування: вербальному та невербальному. "Фактично наша повсякденна понятійна система, в рамках якої ми думаємо та діємо, за своєю суттю метафорична" [Lakoff, Johnson 2003, с. 4]. Дж. Лакофф і М. Джонсон наводять приклад відомої концептуальної метафори "ARGUMENT IS WAR: Your claims are *indefensible*. He *attacked every weak point in* my argument. His criticisms were *right on target*. I've never *won* an argument with him. I *demolished* his argument. You disagree? Okay, *shoot*! If *you* use that *strategy*, he'll *wipe you out*. He *shot down* all *of my* arguments" [там само, с. 5].

Для формування концептуальної метафори залучаються не тільки окремі концепти, але й цілі домени, що включають суміжні концепти. Результатом взаємодії доменів є утворення значної кількості мовних висловлень [Жаботинская 2011. с. 3].

Концепт WAR / ВІЙНА знаходить мовне втілення у лексемі *war* – імені концепту, синонімічних лексемах та лексичних асоціаціях *war*. Метафоричне вербальне втілення концепту WAR / ВІЙНА відбувається за участі ряду корелятів, які утворюють діапазон концептуальних метафор WAR / ВІЙНИ – групу концептуальних корелятів, за допомогою яких осмислюється певний референт [Kovecses 2002, с. 64], елементи якого або й він сам мапуються на концептуальний референт [Арутюнова 1990, с. 296; Жаботинская 2011, с. 6].

В ідіодискурсі Е. Ґемінгвея було виявлено кореляти, які мапуються на референт WAR / ВІЙНА. Їх можна розподілити на дванадцять доменів: ІСТОТА, ТВАРИНА, РОСЛИНА, ФІЗИЧНИЙ ОБ'ЄКТ, КОНТЕЙНЕР, СПОРУДА, ПРОДУКТ ХАРЧУВАННЯ, РОДИНА, РОБОТА, МЕТА, ТЕАТР і СПОРТ / ГРА. Домен ІСТОТА відповідно до ієрархії концептів, що базується на досвіді автора, містить субдомени ЛЮДИНА, ТІЛО, ДІЯ ЛЮДИНИ та САМОСТІЙНИЙ РУХ.

Процес мапування концептів домену ІСТОТА, а саме концептів, що складають його субдомени, на референт WAR / ВІЙНА призводить до омовлення WAR / ВІЙНА у комплексній концептуальній метафорі ВІЙНА є ІСТОТОЮ (персоніфікація). Вона вміщує ідентифікаційну метафору ВІЙНА є ЛЮДИНОЮ та метафори ВІЙНА є ТІЛОМ, ВІЙНА є ДІЄЮ ЛЮДИНИ та ВІЙНА є САМОСТІЙНИМ РУХОМ, у межах яких формуються окремі метафорично осмислені групи вербальних втілень.

Результатом мапування концептів корелятивного домену ЛЮДИНА на референт WAR / ВІЙНА є концептуальна метафора **ВІЙНА є ЛЮДИНА** та її численні подальші метафоричні розширення (результат розщеплення корелятивної зони):

- цій моделі ВІЙНА асоціюється з особою певної статі (розширення СТАТЬ), наприклад, з красивою жінкою: *You forget about **the beauties of a civil war** when you keep your mind too much on your work /For Whom the Bell Tolls/;*

- розширення РОДИНА. На референт WAR / ВІЙНА мапуються концепти корелятивного домену РОДИНА, у результаті чого виникає мовне втілення WAR / ВІЙНА – метафора ВІЙНА є РОДИНОЮ з різними типами родинних зв'язків: *"You are my best friend and **my war brother**" /A Farewell to Arms/.* Також наслідки війни асоціюються з родинними зв'язками: поразка є братом, смерть – дружиною: *It is a pride without vanity, Ara continued. **Failure is its brother** and shit is its sister and **death is its wife** /Islands in the Stream/;*

- розширення ОСОБА, у зовнішності або характері якої домінує певна ознака. Хоробрість ототожнюється з роздягненою істотою: *"It is at that," David said. "But to have the sheer, **naked courage** to use it in conversation. Devil, be good now. Couldn't you say 'your dusky paramour?" /The Garden of Eden/;*

- у розширенні ВІЙНА є ТІЛО у наслідок асоціації війни з істотою робиться акцент на її фізичному сприйнятті.

Концепт WAR / ВІЙНА може вербально втілюватися та сприйматися за рахунок лексем, що позначають тіло в цілому: кавалерія є істотою, в якої є тіло: *Pablo has forty-five*

minutes' start, Robert Jordan thought, and then he heard the noise of ***a body of cavalry*** *coming /For Whom the Bell Tolls/,* або частину тіла: гармата має рот: *Pablo nodded. He is engaged in his military studies, I imagine, Robert Jordan thought. Not seeking the bubble reputation in* ***the cannon's mouth*** *but seeking the solution to the problem in yonder bowl /For Whom the Bell Tolls/.*

- Розширення ВІЙНА є ДІЯ ЛЮДИНИ називає WAR / ВІЙНА шляхом вживання лексем, що виражають дію, яка притаманна людині.

Війна ототожнюється з істотою, яка здатна виконувати рефлекторну / природню дію. Літак здатний схопити: *"Why don't you ask me to step over instead of having* ***one of these airplanes grab me****?" /A Farewell to Arms/.*

Війна може виконувати соціальну дію. Літак є людиною, яка працює: *But they must know the hours* ***those planes work on*** *by now /Islands in the Stream/.*

Війна може виконувати дію духовного характеру. Бійка може торкатися духу людини: ***The fight*** *with Cohn* ***had not touched his spirit*** *but his face had been smashed and his body hurt /The Sun Also Rises/.*

Метафора **ВІЙНА є САМОСТІЙНИЙ РУХ** номінує WAR / ВІЙНА, ототожнюючи війну з істотою, яка здатна виконувати певну діяльність. Така риса притаманна лише живим створінням. Метафоричними розширеннями є:

- війна здатна ходити. Бомбардування порівнюється з істотою, на яку чекають, але вона не приходить: ***We expected a bombardment but it did not come*** */A Farewell to Arms/.*

- війна може рухатися, долаючи перепони. Подібно до живої істоти, атака має здатність перетинати водойму: ***The attack would cross the river up*** *above the narrow gorge and spread up the hillside /A Farewell to Arms/.*

Результатом мапування концептів-корелятів домену ТВАРИНА на референт WAR / ВІЙНА є концептуальна метафора зооморфного типу **ВІЙНА є ТВАРИНА**, яка в ідіодискурсі втілюється за рахунок лексеми *war*, синонімічних лексем та лексичних асоціацій *war.*

Так, війна здатна виконувати такі ж дії, як і тварина. Е. Ґемінгвей уживає лексему *to whir,* щоб описати звук, який продукують танки у дії. Так, танк є комахою, яка може дзижчати: ***The little tank whirred*** *backwards <…> /For Whom the Bell Tolls/.*

Війна має частини тіла, як у тварини. Рушниця асоціюється з твариною через схожість її будови з мордою тварини: *Then to the right of the mast, where the vines hung, he saw* ***the muzzle of a gun*** *come up from between the branches on the same hatch where Willie was working /Islands in the Stream/.*

Концептуальна метафора флористичного типу **ВІЙНА є РОСЛИНА** називає концепт WAR / ВІЙНА шляхом ототожнення війни з рослиною. Подібно до рослини, війна здатна вести певну життєдіяльність: літак є рослиною, яка росте та рухається: *The fish showed <…> and grew steadily in size. It was not as rapidly as* ***a plane grows*** *as* ***it comes in toward you*** *but it was as steady /Islands in the Stream/.*

- Також проводиться асоціація війни з частинами дерева: перемога ототожнюється з плодами дерева: *"It is because of treachery such as yours that we have lost* ***the fruits of victory****" /A Farewell to Arms/.*

Концептуальна метафора **ВІЙНА є ФІЗИЧНИЙ ОБ'ЄКТ** номінує WAR / ВІЙНА шляхом ототожнення війни з об'єктами матеріального світу. Розщепленнями корелятивного домену є:

- асоціація ВІЙНА Є ТВЕРДИЙ ПРЕДМЕТ. Війна є річчю, яку можна кинути / впустити: ***"Let's drop the war.""It's very hard. There's no place to drop it." "Let's drop it anyway"*** */A Farewell to Arms/.*

- Війна асоціюється з рідиною. Сміливість має властивість випаровуватися: *There had been something about the way the white man had looked when he was carried aboard that they did not like and all* ***the bravery*** *about burning the Commissioner's house* ***was evaporating*** */Islands in the Stream/.*

-розширення ВІЙНА Є ЛЕТКА РЕЧОВИНА. Атака є димом, що поширюється по

території: ***The attack would*** *cross the river up above the narrow gorge and* ***spread up*** *the hillside /A Farewell to Arms/.*

- Війна характеризується через властивості предметів. Розширення БОЯГУЗТВО МАЄ ЗАПАХ: *"Then I will go alone," the captain said. "****The smell of cowardice is too strong here****" /For Whom the Bell Tolls/.*

Концептуальна метафора **ВІЙНА є КОНТЕЙНЕР** вербально втілює WAR / ВІЙНА на основі людського досвіду про подібність війни до контейнера (under, in,..). Розширеннями цієї моделі слугують:

- Війна асоціюється з контейнером (погляд іззовні). Війна є контейнером, за межами якого може щось знаходитись: "*She would not do such a thing as* ***keep*** *a son hidden in Russia* ***out of the war****" /For Whom the Bell Tolls/.*

- Війна є контейнером (погляд ізсередини). Армія є контейнером, у який можна щось покласти: *They were beaten when they took them from their farms and* ***put them in the army*** */A Farewell to Arms/.*

- Війна асоціюється з контейнером (погляд знизу): під революцією може щось знаходитись: "*Nay. Not that. There is no need for that* ***under the revolution.*** *But –" he nodded his head –"it would be better" /For Whom the Bell Tolls/.*

У моделі СПОРУДА концепти корелятивного домену СПОРУДА мапуються на референт WAR / ВІЙНА у результаті чого метафора **ВІЙНА є СПОРУДА** омовлює концепт в аналізованому ідіодискурсі у вигляді розщеплених метафор:

- Війна є спорудою певного типу, наприклад, ототожнюється с в'язницею: *We will treat them as* ***prisoners of war*** */Islands in the Stream/.*

- Війна набуває характеристик споруди, зокрема, має висоту: *It cost the fascists one engine and killed a few troops but they all talk as though it were* ***the high point of the war*** */For Whom the Bell Tolls/.*

- ВІЙНА Є СПОРУДА, ЯКУ БУДУЮТЬ. Армія асоціюється з будинком, який будується: ***We are building a huge army*** *now /For Whom the Bell Tolls/.*

Метафора **ВІЙНА є ПРОДУКТ ХАРЧУВАННЯ** називає WAR / ВІЙНА шляхом взаємодії окремих концептів області корелята ПРОДУКТ ХАРЧУВАННЯ та референта WAR / ВІЙНА. Наприклад, БОЯГУЗТВО Є МОЛОКОМ: *"Go and obscenity in* ***the milk of thy cowardice****," Pilar said to him. "I know too much about thee and thy cowardice" /For Whom the Bell Tolls/.*

Концептуальна метафора **ВІЙНА є РОБОТА** номінує референтний концепт WAR / ВІЙНА за рахунок ототожнення війни з роботою. Це можна простежити в ідіодискурсі Е. Ґемінгвея:

- війна асоціюється з видом роботи, наприклад, битва є ремеслом/технікою, яке потрібно відпрацьовувати: *I will go and do my duty as well as I can, Henry said. I wish we could* ***practice the fight*** *so I could do my part better /Islands in the Stream/.*

- Війна асоціюється з результатами / наслідками роботи. Від війни можна стомитися: ***I am very tired of this war*** */A Farewell to Arms/.*

Результатом процесу мапування корелята МЕТА на референт WAR / ВІЙНА є концептуальна метафора **ВІЙНА є МЕТА**. Наприклад, битва є метою, заради якої служать: "*More of those than of men* ***who would serve for a battle****" /For Whom the Bell Tolls/.*

Метафора **ВІЙНА є ТЕАТР** називає WAR / ВІЙНА шляхом уподібнення війни з театром. Зокрема, війна є набором ролей. Герой асоціюється з роллю, яку можна зіграти: *<…>* ***Robert Jordan had not played at being a hero*** *but had told a story that was really funny and obscenely discreditable to himself <…> /For Whom the Bell Tolls/.*

Концептуальна метафора **ВІЙНА є СПОРТ / ГРА** номінує WAR / ВІЙНА у результаті взаємодії корелята СПОРТ / ГРА та референта WAR / ВІЙНА. Так, війна є **грою**. Революція набуває характеристик гри, яку можна програти: *"That they should stay in thy shirt," August said. "Are we to win this war and* ***lose the revolution****?" /For Whom the Bell Tolls/.*

Концепт WAR / ВІЙНА реалізується у якості корелятивного домену в ідіодискурсі

Е. Ґемінгвея, основою чого слугує досвід, набутий автором за воєнних часів. Дванадцять референтних доменів вступають у взаємодію з корелятом WAR / ВІЙНА: ЛЮДИНА, ЛЮДСЬКИЙ ОРГАНІЗМ, РИБА, НЕЖИВА ПРИРОДА, ОДЯГ, ПРОДУКТИ ХАРЧУВАННЯ, ДІЯ ЛЮДИНИ, МЕНТАЛЬНА ДІЯ, ЕМОЦІЯ / СТАН, ЛЮДСЬКІ ВІДНОСИНИ, ЖИТТЯ / СМЕРТЬ, АРТЕФАКТ. У результаті цього утворюється спектр метафори – група референтів, на які діє певний корелят [Kovecses 2002. c. 108]. У межах концептуальних метафор, які омовлюють WAR / ВІЙНА, формуються окремі метафорично осмислені групи вербальних втілень.

Референтний домен ЛЮДИНА усвідомлюється за рахунок концепту-кореляту WAR / ВІЙНА, що номінується концептуальною метафорою **ЛЮДИНА є ВІЙНА**. Так, людина набуває характеристик війни. Особистість сама постає руїною в ідіодискурсі Е. Ґемінгвея: *“Then he was ashamed and was quiet and I went to sleep but, man, **he’s a ruin**.” /For Whom the Bell Tolls/.*

Метафора **ЛЮДСЬКИЙ ОРГАНІЗМ є ВІЙНА** називає WAR / ВІЙНА у результаті процесу мапування кореляту WAR / ВІЙНА на референтний домен ЛЮДСЬКИЙ ОРГАНІЗМ. Такою є метафора **ЧАСТИНА ТІЛА Є ВІЙНА**. Рука є зрадником: *But **his left hand had always been a traitor** and would not do what he called on it to do and he did not trust it /The Old Man and the Sea/.*

Концепт РИБА мапується на референт WAR / ВІЙНА, що номінується концептуальною метафорою **РИБА є ВІЙНА**. Як воїн, риба може боротися: *- Papa, did you ever see **a fish fight** like this one? young Tom asked. - Yes, Thomas Hudson told him /The Old Man and the Sea/.*

Концептуальна модель **НЕЖИВА ПРИРОДА є ВІЙНА** вербально втілює концепт-корелят WAR / ВІЙНА шляхом його мапування на референтний домен НЕЖИВА ПРИРОДА і має розширення:

- МОРЕ Є ВІЙНА. Хвиля асоціюється з воїном, який бореться з ворогом – течією: *- I'll take the watch, Thomas Hudson said to Antonio. When does our **tide** turn? - It's turned already but **it is fighting with the current** that the strong east wind blows out from the bay /Islands in the Stream/.*

- Природне явище асоціюється з війною. Сніг виступає руйнівником, згідно зі світосприйняттям автора: *There had still been snow then, **the snow that had ruined them** <…> /For Whom the Bell Tolls/.*

Концептуальна метафора **ОДЯГ є ВІЙНА** вербально втілює WAR / ВІЙНА шляхом асоціації одягу з війною. Так, елемент одягу набуває характеристик війни: ремінці можуть убивати: ***These damned straps are killing me**, David said. **They cut my shoulders off** /Islands in the Stream/.*

Концепт-корелят WAR / ВІЙНА у взаємодії з концептами-референтами ПРОДУКТИ ХАРЧУВАННЯ вербально втілюються у концептуальній метафорі **ПРОДУКТИ ХАРЧУВАННЯ є ВІЙНА.** Відповідними розширеннями є:

- Алкогольний напій є війною. Коньяк є руйнівником, що псує здоров’я: *“**Self-destruction (cognac)** day by day,” Rinaldi said. “**It ruins the stomach and makes the hand shake** /A Farewell to Arms/.*

- Складова продукту харчування асоціюється з війною. Кофеїн може командувати та вбивати: *Coffee is good for you. It’s the caffeine in it. Caffeine, we are here. **Caffeine puts a man on her horse and a woman in his grave** /The Sun Also Rises/.*

Концептуальна метафора **ДІЯ ЛЮДИНИ є ВІЙНА** вербалізує WAR / ВІЙНА у результаті ототожнення дії людини з війною. Знайдені розщеплені метафори:

- РЕФЛЕКТОРНА / ПРИРОДНА ДІЯ Є ВІЙНА. Обійми можуть вбити: *Yes. I'm glad of everything and will you swing your hair across my face and give me your mouth please and hold me so tight it kills me? /Islands in the Stream/;*

- ПРОФЕСІЯ Є ВІЙНА. Риболовство асоціюється з істотою, яка вбиває: ***Fishing kills me** exactly as it keeps me alive /The Old Man and the Sea/.*

Концепт-корелят WAR / ВІЙНА у взаємодії з концептами-референтами МЕНТАЛЬНА ДІЯ знаходить мовне втілення у концептуальній метафорі **МЕНТАЛЬНА ДІЯ є ВІЙНА**.

Коли ментальна дія набуває характеристик війни, кожну теорію можна обміркувати – атакувати: *He started in again on the new and difficult story and worked **attacking each thing** that for years he had put off facing /The Garden of Eden/.*

В ідіодискурсі Е. Ґемінгвея референт ЕМОЦІЯ / СТАН сприймається через корелят WAR / ВІЙНА, у результаті чого його омовлює метафора **ЕМОЦІЯ / СТАН є ВІЙНА:**

- Переживання людини набуває характеристик війни. Хвилювання здатне вбивати: *But **worry kills big businessmen** right in their prime. Do I have to worry about you? /Islands in the Stream/.*

Концептуальна метафора **ЛЮДСЬКІ ВІДНОСИНИ є ВІЙНОЮ** номінує концепт-корелят WAR / ВІЙНА, який мапується на референт ЛЮДСЬКІ ВІДНОСИНИ.

- Сварка Є ВІЙНА. Ініціатива сварки є атакою: *She needs an enemy so badly always that she has to keep one near and **she's the nearest and the easiest to attack** knowing the weaknesses and strengths and all the faults of our defences /The Garden of Eden/.*

Концептуальна метафора **ЖИТТЯ/СМЕРТЬ є ВІЙНА** формується у взаємодії складових двох доменів: корелята WAR / ВІЙНА та референта ЖИТТЯ/СМЕРТЬ. Наприклад, життя – руйнівник: ***This life is ruining him** /For Whom the Bell Tolls/.*

WAR / ВІЙНА вербально втілюється у метафорі **АРТЕФАКТ є ВІЙНА**: взаємодіють корелят WAR / ВІЙНА та концепти-референти домену АРТЕФАКТ: кредит асоціюється з воїном, який здатний вистояти у битві: *Attack my credit, the candidate said. Let's see how **my credit stands up under really heavy fire** /Islands in the Stream/.*

Висновки. В ідіодискурсі Е. Ґемінгуея концепт WAR / ВІЙНА має досить високий показник метафоричної дифузності. Отримані дані щодо концептуальних метафор, в основі яких знаходиться концепт WAR / ВІЙНА, дозволяють дійти висновку, що референт WAR / ВІЙНА осмислюється за допомогою концептів, які відносяться до дванадцяти корелятивних доменів. Комплексна (“розщеплена”) метафора ВІЙНА є ІСТОТА є найбільш частотною (49 % прикладів), де на референт WAR / ВІЙНА профілюються концепти-кореляти субдоменів ЛЮДИНА, ТІЛО, ДІЯ ЛЮДИНИ та САМОСТІЙНИЙ РУХ домену ІСТОТА. У корелятивному домені ІСТОТА найбільш поширеною у вербальній реалізації є концептуальна метафора WAR / ВІЙНА є ДІЯ ЛЮДИНИ (30 % прикладів). Значної чисельності у своєму вербальному втіленні набуває метафора ВІЙНА є ФІЗИЧНИЙ ОБ’ЄКТ (16 % прикладів), кореляти якої входять до домену ФІЗИЧНИЙ ОБ’ЄКТ.

Як корелят WAR / ВІЙНА вербалізується на основі спектру концептуальної метафори, побудованого у взаємодії з дванадцяти доменами. Аналіз лінгвістичного матеріалу показав, що найбільш чисельною відповідно до своїх вербальних варіацій є концептуальна метафора ЕМОЦІЯ / СТАН є ВІЙНА (17 % прикладів), в основі якої лежить референт ЕМОЦІЯ / СТАН.

В ідіодискурсі Е. Ґемінгвея простежується зв'язок референта та корелята WAR / ВІЙНА, що підтверджує тематична схожість доменів-джерела та доменів-цілі.

Перспективою дослідження є подальше опрацювання метафоричних та метонімічних засобів вербального вираження концепту WAR / ВІЙНА в ідіодискурсі Е. Ґемінгвея та інших представників "загубленого покоління".

Література

Арутюнова Н.Д. Метафора / Н.Д. Арутюнова // Лингвистический энциклопедический словарь : [ред. В.Н. Ярцева]. – М. : Советская энциклопедия, 1990. – С. 296-297. *Демьянков В.З.* Политический дискурс как предмет политологической филологии / В.З. Демьянков // Политическая наука. Политический дискурс: История и современные исследования. № 3. – М., 2002. – С.32-43. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.philology.ru/linguistics1/demyankov-02.htm. *Жаботинская С.А.* концептуальная метафора: процедура анализа для множественных даннях / С.А. Жаботинская // Актуальні проблеми менталінгвістики. Збірник статей за матеріалами VII Міжнародної конференції. Черкаси, Черкаський національний університет імені Б. Хмельницького, 28-29 квітня 2011 р. – Черкаси : Ант, 2011. – С. 3-6. *Карасик В. И.* Языковые ключи / В.И. Карасик. – Волгоград: Парадигма, 2007. – 520 с. *Лихачев Д.С.* Концептосфера русского языка / Д.С. Лихачев // Русская словесность. От теории словесности к структуре текста: Антология. – М.: Academia, 1997. – С. 280-287. *Приходько А.М.* Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики / А.М. Приходько. – Запоріжжя: Прем'єр, 2008. – 332 с. *Приходько А.Н.* Концепты и концептосистемы / А.Н. Приходько. – Днепропетровск: Белая Е.А., 2013. – 307 с. *Шевченко И.С.* Подходы к анализу концепта в современной когнитивной лингвистике / И.С. Шевченко // Вісник ХНУ ім. В.Н. Каразіна. – 2006. – № 725. – С. 192-195. *Kovecses Z.* Metaphor: A Practical Introduction / Z. Kovecses. – Oxford : Oxford University Press, 2002. – 375 p. *Lakoff G.* Metaphors We Live By / G. Lakoff, M. Johnson. – Chicago : Chicago University Press, 2003. – 242 p.